

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 488/2023-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Dudíťa (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 7 To 31/2021-2234 zo 4. apríla 2023, uzneseniu č. k. 7 To 31/2021-2238 zo 4. apríla 2023, proti postupu predsedníčky Krajského súdu v Košiciach pri vybavovaní žiadosti z 27. marca 2023 a proti postupu Okresnej prokuratúry Košice I takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 29. júla 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), podľa čl. 38 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) vedenom pod sp. zn. 7 To 31/2021. Sťažovateľ navrhuje zrušiť uznesenie krajského súdu č. k. 7 To 31/2021-2234 zo 4. apríla 2023 (ďalej len „prvé napadnuté uznesenie“), priznať primerané zadosťučinenie a žiada o pridelenie advokáta.
2. Z ústavnej sťažnosti a ostatných listín vyplýva, že sťažovateľ vystupuje v trestnej veci vedenej proti nemu na Okresnom súde Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 T 73/2017 na základe obžaloby pre skutok kvalifikovaný ako zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona a prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona. Krajský súd uznesením č. k. 7 To 31/2021-2238 zo 4. apríla 2023 (ďalej len „druhé napadnuté uznesenie“) zrušil odvolaním sťažovateľa napadnutý rozsudok okresného

súdu zo 16. októbra 2019, ktorým bol sťažovateľ uznaný za vinného, a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Krajský súd prvým napadnutým uznesením v ten istý deň rozhodol, že podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku sudca okresného súdu JUDr. Ľuboš Vereš nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v tejto trestnej veci sťažovateľa vedenej na okresnom súde.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Napadnutými rozhodnutiami nastal stav, že o veci sťažovateľa bude rozhodovať vylúčený a zároveň nevylúčený sudca JUDr. Vereš. Z konania okresného súdu sp. zn. 4 T 78/2017 bol tento sudca vylúčený pre nepriateľský a nevraživý pomer k osobe sťažovateľa a v konaní sp. zn. 5 T 73/2017 je stále nevylúčený. Nevylúčený sudca JUDr. Vereš v prípise z 25. mája 2023 adresovanom krajskému súdu opakuje dôvody, aby bol z vecí sťažovateľa vylúčený. Jeho zaujatosť podľa sťažovateľa preukazuje aj protichodnosť doteraz vydaných rozsudkov z 3. apríla 2019 a zo 16. októbra 2019.

4. Krajský súd napriek rozsiahlemu odvolaniu sťažovateľa sa ním v druhom napadnutom uznesení vôbec nezaoberal ani ho nespochybnil inou argumentáciou. Sťažovateľove návrhy na dokazovanie neboli spomenuté, a nieto akceptované. Jeho práva ako obvineného boli ušliapané vychladnutím miesta činu a zmarením nevyvrátiteľných dôkazov. Postup, ktorý si zvolil zamietnutím dôkazov obhajoby pre podporu už pripraveného verdiktu, podľa sťažovateľa znamená len ich (sudcov) vzťah k prejednávanej veci alebo k účastníkom konania, jednoznačne svedčí o vedomom nezákonnom postupe. Napadnuté uznesenia krajského súdu sú arbitrárne, ide o formu svojvôle. Dôsledky rozhodnutia konajúcich súdov hlboko zasahujú do práv sťažovateľa, popierajú samotné princípy právneho štátu. Jeho prípad je posúdený extrémne nespravodlivo a diskriminačne.

5. Predsedníčka krajského súdu žiadosť sťažovateľa z 27. marca 2023 vybavila odstúpením senátu z veci sp. zn. 7 To 31/2021, sťažovateľovi však neposkytla konkrétne požadované obsadenie senátu. Medzitým došlo k rozhodnutiam a sťažovateľ nemal ako využiť riadne procesné prostriedky, nemal ako namietat zloženie senátu krajského súdu. Opakovanú žiadosť podal predsedníčke 29. mája 2023, pretože v tento deň žiadané informácie mu neboli dostupné v elektronickom súdnom spise. Predsedníčka krajského súdu mu na opakovanú žiadosť neodpovedala a spisy mu boli sprístupnené až 13. júna 2023, keď sa dozvedel o napadnutých rozhodnutiach zo 4. apríla 2023, preto aj dodržal zákonnú lehotu. Jeho procesné práva tak boli obmedzené aj cez predsedníčku krajského súdu.

6. Vo vzťahu k Okresnej prokuratúre Košice I (ďalej len „okresná prokuratúra“) sťažovateľ uvádza, že nemôže hrubo zasahovať do práv obvineného, keď nevychádza z dôkazov zo spisu, ale len z akýchsi všeobecných ľahko overiteľných nepravd. Prokurátor Mgr. Stanko v odvolaní proti rozsudku okresného súdu z 3. apríla 2019 uviedol, že sťažovateľ podal účelovú obnovu konania 13. mája 2015 práve pre skutok, ktorý sa stal až následne, a to 11. septembra 2015. Namietaní a zaujatí sudcovia si predmetné účelové a nelogické nepravdy zažurnalizovali vo svojich rozhodnutiach. Prokurátor Mgr. Stanko vo vyjadrení k odvolaniu sťažovateľa 20. marca 2020 zaujato a bez zmeny dôkaznej situácie uviedol, že rozsudok okresného súdu zo 16. októbra 2019

považuje za zákonný, správny a spravodlivý. Prokurátor JUDr. Hudák prišiel na hlavné pojednávanie 16. októbra 2019 pod vplyvom alkoholu, sudca JUDr. Vereš odmietol zákonný postup na vyvrátenie faktu, že JUDr. Hudák sa nedostavil na povinný odber po trestnom oznámení sťažovateľa a ušiel z pracoviska prokuratúry a súdu. Prokuratúra sťažovateľovi zasiahla do práv obhajoby súčasne s marením spravodlivosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní ústavný súd potom preskúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Ústavná sťažnosť má formálne nedostatky, nedostatočne je formulovaný petit návrhu, v ktorom sťažovateľ všeobecne navrhuje vysloviť porušenie označených práv v označenom konaní vedenom krajským súdom. Následne sa domáha zrušenia prvého napadnutého uznesenia, a to bez vyslovenia porušenia svojich označených práv týmto uznesením. V úvode ústavnej sťažnosti sťažovateľ označuje viacerých porušovateľov a ich konkrétne rozhodnutia, resp. postup (druhé uznesenie krajského súdu, postup predsedníčky krajského súdu pri vybavovaní žiadosti z 27. marca 2023 a konanie okresnej prokuratúry, predovšetkým dozorového prokurátora Mgr. Stanka a JUDr. Hudáka), avšak v závere ústavnej sťažnosti formuluje návrh rozhodnutia iba vo vzťahu k prvému napadnutému uzneseniu a postupu krajského súdu. Odôvodnenie je teda čiastočne v nesúlade s petitom ústavnej sťažnosti.

9. Tieto nedostatky náležitostí sú odstrániteľné postupom podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Sťažovateľ nie je kvalifikovane zastúpený advokátom a žiada o jeho pridelenie. Pri zistení odstrániteľných nedostatkov podania môžu za istých okolností prevážiť hľadiská procesnej efektívnosti a rýchlosti konania a ústavný súd rozhodne o neperfektnej ústavnej sťažnosti aj bez odstraňovania nedostatkov. Je to tak v prípade, keď ústavný súd dospeje k záveru, že ani kvalifikované doplnenie ústavnej sťažnosti by za žiadnych okolností nebolo spôsobilé privodiť sťažovateľovi úspech pri predbežnom prerokovaní jeho ústavnej sťažnosti.

10. Ústavný súd sa preto v súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti pri všetkých už označených rozhodnutiach a postupoch označených porušovateľov zaoberal splnením podmienky podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a to či v prípade sťažovateľa nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Taký prípad nastáva v prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 38 ods. 1 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru prvým napadnutým uznesením krajského súdu:

11. Sťažovateľove námietky možno zhrnúť ako nestotožnenie sa so záverom krajského súdu o nevlúčení sudcu JUDr. Vereša z rozhodovania v trestnej veci sťažovateľa.

12. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými ústavnými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

13. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane zdôrazňuje, že trestné konanie od svojho začiatku až do konca je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií na ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07). Základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Obdobne z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (napr. Komanický v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002)] vyplýva, že ESLP overuje, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základného práva alebo slobody môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02, IV. ÚS 115/07).

15. Ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených. V prebiehajúcom trestnom konaní, resp. v konaní, ktoré bolo iba začaté, možno i prípadné protiústavné procesné vady napraviť v rámci celého konania obvyklým a zákonom predvídateľným spôsobom, a to predovšetkým samotnými všeobecnými súdmi. Uvedená právomoc všeobecných trestných súdov predchádza právomoci ústavného súdu, a to s výnimkami odňatia osobnej slobody väzbou, prípadne generálneho majetkovo-invazívneho opatrenia (zaistenie majetku obvineného), resp. prieskumu porušenia základných práv rozhodnutiami a opatreniami v trestnom konaní proti osobám, ktoré nie sú v tomto konaní obvinenými.

16. Zákonné predpoklady na ochranu základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy v priebehu trestného konania

vytvárajú príslušné ustanovenia Trestného poriadku. Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku sa prieskumná právomoc odvolacieho súdu vzťahuje nielen na zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ale aj na správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Podľa § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, lebo boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby. Skutočnosť, že vo veci konal alebo rozhodol sudca, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, ako aj skutočnosť, že súd rozhodol v nezákonnom zložení, predstavujú ako podstatné chyby konania aj samostatný dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. b) resp. e) Trestného poriadku.

17. Sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť možno v tomto momente hodnotiť ako predčasne podanú, pretože prípadnú zaujatosť zákonného sudcu, resp. členov senátu krajského súdu môže ešte namietat' v rámci riadnych, resp. mimoriadnych opravných prostriedkov, pričom trestné konanie pred okresným súdom (od 1. júna 2023 Mestským súdom Košice, pozn.) sa v dôsledku druhého napadnutého uznesenia vrátilo do fázy dokazovania, teda pred rozhodnutie súdu prvého stupňa o obžalobe. Sťažovateľom opísané okolnosti indikujúce namietanú zaujatosť označeného sudcu osebe nevylučujú uplatnenie zásady subsidiarity, a preto ústavný súd nepovažoval za potrebné vecne skúmať prvé napadnuté uznesenie krajského súdu (podobne I. ÚS 470/2021, I. ÚS 335/2022, III. ÚS 508/2022).

18. Z dôvodu sťažovateľom spomínaného oznámenia sudcu JUDr. Vereša nasledujúceho po vydaní prvého napadnutého uznesenia ústavný súd nepovažuje za potrebné vyjadrovať sa k nestrannosti tohto sudcu, pretože by tým zasahoval do právomoci všeobecného súdu. Sťažovateľa s jeho žiadosťou o posúdenie nestrannosti tohto sudcu v prípade zistenia nových skutočností ústavný súd odkazuje na zákonný postup podľa Trestného poriadku.

19. V prípade sťažovateľa ústavný súd nezistil také okolnosti (výnimky), ktoré by odôvodňovali ingerenciu ústavného súdu a uplatnenie jeho právomoci v uvedenom štádiu trestného konania, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol v tejto časti pre jej neprípustnosť, t. j. podľa § 132 ods. 2 a § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 38 ods. 1 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru druhým napadnutým uznesením krajského súdu a postupom okresnej prokuratúry:

20. Sťažovateľ v zásade namietal nevyjadrenie sa k jeho odvolacím námietkam a návrhom na dokazovanie v druhom napadnutom uznesení krajského súdu, ktorým bolo prvoinštančné rozhodnutie zrušené a vec vrátená okresnému súdu na opakované prejednanie a rozhodnutie.

21. Vo vzťahu k možnosti prieskumu kasačných (zrušujúcich) rozhodnutí odvolacieho súdu ústavný súd vyslovil, že k nemu môže pristúpiť najmä vtedy, ak odvolací súd porušil základné právo sťažovateľa ústavnoprocésneho charakteru, keďže odmietnutím preskúmania ústavnosti postupu odvolacieho súdu a napravenia jeho pochybenia tohto druhu by bol účastník vystavený v konaní nasledujúcom postupu súdu prvého stupňa viazaného právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v konaní, ktoré bolo poznačené porušením ústavnoprocésnych práv jeho účastníka (m. m. II. ÚS 105/09). Formulovaný a postupne sa stabilizujúci názor (napr. aj vo veciach sp. zn.

II. ÚS 285/2010, II. ÚS 387/2010, III. ÚS 508/2011, III. ÚS 46/2013) si pri rozhodovaní o predloženej sťažnosti vyžaduje, aby ústavný súd skúmal, či druhé napadnuté uznesenie krajského súdu vyvoláva svojim právnym významom taký záväzný a zároveň ústavne nekorektný dopad na ďalší priebeh konania o obžalobe sťažovateľa, ktorého dôsledky by pri prípadnom neskoršom ústavno-súdnom prieskume meritórneho rozhodnutia už neboli odstrániteľné.

22. Po preštudovaní príloh ústavnej sťažnosti dospel ústavný súd k záveru, že sťažnostné námietky poukazujú na nedostatky, ktorými krajský súd základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu ani jeho právo na spravodlivé súdne konanie nemohol v už opísanom zmysle negatívne ovplyvniť.

23. Krajský súd konštatoval pochybnosti o správnosti zisteného skutkového stavu, upriamil pozornosť na rozpory výpovedí jedného poškodeného, ktorého výpoveď slúžila ako jeden z rozhodujúcich dôkazov preukazujúci vinu sťažovateľa pri jednom zo skutkov, a preto podľa krajského súdu bude potrebné tohto poškodeného opäť vypočuť a na zvážení súdu prvého stupňa ponechal potrebu vypočuť manželku sťažovateľa. Upriamil pozornosť na dôsledné rešpektovanie zásady voľného hodnotenia dôkazov. Priblížil aj znaky skutkovej podstaty prečinu nebezpečného vyhrážania a podmienky ich naplnenia.

24. Pokiaľ ide o záväzný právny názor podľa § 327 ods. 1 Trestného poriadku, krajský súd ho podľa zistenia ústavného súdu formuloval konkrétne a ponechal dostatočne otvorenú možnosť na ďalší postup a posúdenie súdom prvého stupňa, a preto ďalšie konanie Mestského súdu Košice a jeho právne názory nie sú v smere odpovedania na argumenty sťažovateľa a vykonania ním navrhovaných dôkazov nijako záväzne ovplyvňované zo strany vyššej súdnej inštancie. Sťažovateľovi nič nebráni predniesť predmetné námietky na svoju obhajobu v nadväzujúcej prvostupňovej fáze trestného konania. Ani táto námietka preto neodôvodňuje mocenský zásah ústavného súdu do výkonu právomoci krajského súdu, ktorý spočíval vo vydaní jeho napadnutého uznesenia.

25. Trestná vec sťažovateľa sa v čase podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (opäť) nachádzala v štádiu po podaní obžaloby pred prvostupňovým súdom rozhodujúcim vo veci. Za takejto situácie okresný súd, ktorému bola podaná obžaloba, je povinný skúmať ústavnosť a zákonnosť konania predchádzajúceho podaniu obžaloby, a to tiež so zreteľom na dodržanie základných práv a slobôd v prípravnom konaní. Právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi aj v ďalšom jeho štádiu uplatniť práva na spravodlivé súdne konanie a na obhajobu právne účinným spôsobom, a tak sa brániť, či už vznesenému obvineniu, alebo podanej obžalobe, ale rovnako aj postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecného súdu, v ktorom sťažovateľ badá porušenie svojich práv (napr. postupom predsedu konajúceho senátu, vyjadreniami okresnej prokuratúry a pod.). O podstate námietok sťažovateľa v tejto časti ústavnej sťažnosti bude v konečnom dôsledku príslušný rozhodovať ešte iný orgán verejnej moci (súd prvého stupňa, odvolací súd v prípade, ak bude opäť o obžalobe rozhodnuté rozsudkom a bolo by podané odvolanie, pozn.).

26. Ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že ústavná sťažnosť má byť podávaná až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Právomoc ústavného súdu sa uplatní až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať

konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci (porovnaj IV. ÚS 574/2022).

27. Vzhľadom na okolnosti veci nejde o taký mimoriadny prípad, ktorý by odôvodňoval vecné preskúvanie druhého napadnutého uznesenia krajského súdu podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku, a teda odklon od ustáleného názoru na možnosti ústavného prieskumu rozhodnutí vydávaných v jednotlivých procesných štádiách trestného konania pred jeho právoplatným skončením. Fakticky sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vstúpil do právomoci všeobecného súdu ako opravná inštitúcia.

28. V ďalšom konaní bude mať sťažovateľ vytvorený dostatočný procesný priestor na obhájenie svojich záujmov. Druhé napadnuté uznesenie krajského súdu z hľadiska jeho odôvodnenia spĺňa ústavnoprávne požiadavky, ktoré sú naň kladené. Krajský súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvody, pre ktoré považoval odvolanie sťažovateľa za dôvodné, i dôvody, ktoré ho viedli k zrušeniu rozsudku okresného súdu. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako EŠLP pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz v. Španielsko z 21. 1. 1999). Judikatúra EŠLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis v. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins v. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska v. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

29. Vzhľadom na námietky sťažovateľa ústavný súd nezistil v druhom napadnutom uznesení známky arbitrárnosti a svojvôle, či extrémneho vybočenia zo štandardov práva na spravodlivý proces, ktoré by odôvodňovali v tomto štádiu trestného konania zásah ústavného súdu.

30. S prihliadnutím na uvedené nejde o prípad naplňajúci predpoklady odôvodňujúce výnimočne preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré nie je konečnej povahy. Keďže spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietať také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu, je dovtedy daná právomoc všeobecných súdov na ich odstránenie, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol v tejto časti pre nedostatok jeho právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

31. Vo vzťahu k námietkam smerujúcim proti okresnej prokuratúre a konkrétnym prokurátorom, ktorí v jej mene vystupovali v trestnej veci sťažovateľa, ústavný súd dodáva, že nemá právomoc na preskúvanie možných prípadov nesplnenia základných povinností prokurátora podľa § 26 ods. 1 zák. č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry v znení neskorších predpisov. Navyše ide o namietaný postup okresnej prokuratúry, ku ktorému malo dôjsť ešte v roku 2019, preto ústavná sťažnosť podaná v júli 2023 je oneskorená.

III.3. K postupu predsedníčky krajského súdu:

32. K námietkam proti postupu predsedníčky krajského súdu, ktorej sťažovateľ adresoval žiadosť z 27. marca 2023, resp. z 29. mája 2023, ústavný súd z príloh ústavnej sťažnosti zistil, že predsedníčka krajského súdu odpovedala 30. marca 2023 na žiadosť sťažovateľa z 27. marca 2023 (obsahujúcu žiadosť o informovanie o zmene senátu, ak k nej došlo, pozn.) v zmysle, že jeho podanie odstúpila senátu vo veci sp. zn. 7 To 31/2021. V tejto časti sa javí byť ústavná sťažnosť proti postupu predsedníčky krajského súdu zjavne oneskorenou, pretože bola podaná 29. júla 2023, teda viac ako dva mesiace, odkedy sa sťažovateľ dozvedel o namietanom postupe krajského súdu. Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

33. Nad rámec (aj z dôvodu následnej sťažovateľovej žiadosti z 29. mája 2023) ústavný súd uvádza, že označený postup nevyvoláva podľa jeho názoru pochybnosti z hľadiska práva na spravodlivý proces, keďže predsedníčka len odovzdala sťažovateľovo podanie (ktoré sa týkalo postupu krajského súdu v trestnej veci) príslušnému senátu na vybavenie, sama nebola ani členkou uvedeného senátu. Súvislosť jej postupu s porušením označeného základného práva preto nie je založená osebe ani v súvislosti s rozhodovaním krajského súdu napadnutými uzneseniami. Ústavná sťažnosť sa v tejto časti javí byť zároveň zjavne neopodstatnenou a mala by byť odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

34. Aj sťažovateľova žiadosť z 29. mája 2023 smerovala skôr k postupu príslušného senátu v konkrétnej trestnej veci (sťažovateľ žiadal o prístup do elektronického súdneho spisu, žiadal o doručovanie písomností krajským súdom do elektronickej schránky, pozn.), hoci formálne sťažovateľ žiadal predsedníčku krajského súdu o dohliadnutie, aby mal prístup k informáciám v jeho veciach vedených krajským súdom. Námietku, že sťažovateľ nebol informovaný o zložení senátu vo veci sp. zn. 7 To 31/2021, resp. na ňu nadväzujúcu námietku o rozhodovaní nezákonným senátom alebo sudcom, ktorý mal byť vylúčený, je možné uplatniť v ďalšom priebehu trestného konania pred všeobecnými súdmi v zmysle naznačenom už v časti III.1, a preto je daný dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti pre jej neprípustnosť, t. j. podľa § 132 ods. 2 a § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.4. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

35. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred

ústavným súdom a ústavný súd žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nevyhovel.

36. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu